
Οικονομική
Ψυχολογία:
Αποφάσεις και Θεσμοί

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Οικονομική Ψυχολογία: Αποφάσεις και Θεσμοί»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Οικονομική Ψυχολογία: Αποφάσεις και Θεσμοί»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η Οικονομική Ψυχολογία είναι ένας σύγχρονος και πολλά υποσχόμενος διεπιστημονικός κλάδος μελέτης της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Αντικείμενό της είναι η διερεύνηση, η παρατήρηση και η εξήγηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και επίλυσης προβλημάτων των ατόμων στο πλαίσιο, όχι μόνο της καταναλωτικής συμπεριφοράς τους, αλλά όλων των καταστάσεων όπου χρειάζεται τα άτομα να κάνουν επιλογές υπό περιορισμούς (π.χ. χρονικούς, εισοδηματικούς, θεσμικούς, γνωστικούς).

Παράλληλα, η συγκρότηση των ατόμων σε ομάδες προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες τους καθώς και η εύρυθμη λειτουργία της ομάδας αποτελούν πρωταρχικούς λόγους δημιουργίας των θεσμών. Οι θεσμοί φαίνεται να εξελίσσονται με τρόπο που επηρεάζει τις συμπεριφορές των ατόμων και σε σημαντικό βαθμό το πολιτισμικό υπόβαθρο και το αντίστροφο. Η αλληλεπίδραση του πολιτισμικού υποβάθρου και των θεσμών στη συμπεριφορά του ατόμου και της ομάδας διαμορφώνει την οικονομική δράση. Ταυτόχρονα, ιδιαίτερα σημαντική είναι η τάση αλλαγής των θεσμών και του πολιτισμικού υποβάθρου, καθώς το πολιτισμικό υπόβαθρο επηρεάζει τους οικονομικούς θεσμούς, αλλά και τα

οικονομικά αποτελέσματα επηρεάζουν το πολιτισμικό υπόβαθρο. Ωστόσο, οι ίδιοι θεσμοί μπορεί να λειτουργούν με διαφορετικό τρόπο στο πλαίσιο διαφορετικών πολιτισμικών υποβάθρων, ενώ αντιστοίχως το πολιτισμικό υπόβαθρο μπορεί να εξαρτάται από τους τύπους των θεσμών.

Τα μοντέλα των Οικονομικών και οι πιο ενδιαφέρουσες θεωρίες από την Ψυχολογία, τη Θεωρία Παιγνίων, τις Νευροεπιστήμες, τη Φιλοσοφία και την Τεχνητή Νοημοσύνη, συνεργάζονται για να μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε με ποιους τρόπους πραγματοποιούμε άλλοτε εύκολες και άλλοτε δύσκολες επιλογές, σύμφωνα με τις προτιμήσεις μας, την πληροφόρηση που έχουμε, τα οικονομικά μας αλλά και το κοινωνικό και θεσμικό πλαίσιο στο οποίο κινούμαστε: Πότε συμπεριφερόμαστε ορθολογικά και πότε κάνουμε συστηματικά λάθη, υποπίπτοντας σε γνωστικές πλάνες και προκαταλήψεις; Ποιόν ρόλο έχουν τα συναισθήματα στις διαδικασίες επιλογής μας και πώς διαμορφώνονται οι επιλογές μας αυτές σε σχέση με τις πεποιθήσεις μας και την αλληλεπίδραση με τους άλλους; Πώς επηρεάζουν οι θεσμοί και η κουλτούρα μας τις αποφάσεις μας; Τι προεκτάσεις έχουν αυτές οι παρατηρήσεις στην καθημερινή ζωή των ατόμων αλλά και ποιος είναι ο αντίκτυπος αυτών των συμπεριφορών στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο μέσω του τρόπου που λειτουργούν οι ψηφοφόροι και που διαμορφώνονται πολιτικές;

Συνεπώς, το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε ένα ευρύ φάσμα κοινού (οικονομολόγους, ψυχολόγους, νομικούς, κοινωνικούς επιστήμονες, εκπαιδευτικούς, στελέχη επιχειρήσεων και επαγγελματίες μάρκετινγκ και μάνατζμεντ, διαφημιστές) που ενδιαφέρεται για το πώς λειτουργεί η ανθρώπινη σκέψη σε περιβάλλοντα επιλογής, είτε βρισκόμαστε από την πλευρά αυτού που επιλέγει είτε αυτού που μελετά ή επιθυμεί να κατευθύνει την επιλογή των άλλων: στον εργασιακό χώρο, στη διαχείριση των οικονομικών, στην προσωπική και οικογενειακή ζωή, στις αποφάσεις που αφορούν την υγεία, την εκλογική συμπεριφορά, τη χάραξη πολιτικής.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ **απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής**
- ▶ **απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία**

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «*αυτονομία*», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **2 θεματικές ενότητες (μαθήματα).**

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Τα μαθήματα έχουν την ακόλουθη δομή:

Μάθημα - Αποφάσεις και Θεσμοί

- 1. Εισαγωγή: Λήψη Αποφάσεων και Θεωρία Ορθολογικής Επιλογής.**
- 2. Γνωστική και Εξελικτική Ψυχολογία.** Η συμβολή των επιστημών της νόησης και της συμπεριφοράς στη μελέτη λήψης αποφάσεων κι επίλυσης προβλημάτων.
- 3. Νευροοικονομικά.** Νευροεπιστήμες και ο ρόλος των Συναισθημάτων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- 4. Συμπεριφορικά Οικονομικά.** Γνωστικές πλάνες και προκαταλήψεις. Συστηματικά λάθη στην κρίση μας.
- 5. Οικολογική Ορθολογικότητα.** Επίδραση του περιβάλλοντος στις διαδικασίες επιλογής, τρόποι διόρθωσης και βελτίωσης των αποφάσεων.
- 6. Οικονομικός Αναλφαβητισμός και Πολιτική Άγνοια.** Εφαρμογή της οικονομικής ψυχολογίας στον δημόσιο βίο και τις δημοκρατίες.
- 7. Η θεωρία των Παρωθήσεων (nudge theory) και η Αρχιτεκτονική της Επιλογής** από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

Μάθημα - Οικονομική Δράση, Πολιτισμικό Υπόβαθρο και Θεσμοί

- 1. Η Γέννηση της Κουλτούρας και των Θεσμών και η Διαμόρφωση Στερεοτύπων και η Ανάπτυξη των Προσωπικών Χαρακτηριστικών.**
- 2. Ο Άνθρωπος σε Δράση - Συμπεριφορές και Προτιμήσεις.**
- 3. Οι Τύποι των Θεσμών και οι Διαδικασίες Επιλογής τους.**
- 4. Η Αλλαγή του Πολιτισμικού Υποβάθρου και των Θεσμών.**
- 5. Το Ζήτημα της Συνεξέλιξης του Πολιτισμικού Υποβάθρου και των Θεσμών.**
- 6. Η Συμπεριφορά των Επιχειρήσεων ως Θεσμός και η Παγκόσμια Εικόνα του Πολιτισμικού Υποβάθρου και των Θεσμών.**